

นิพนธ์ต้นฉบับ

การศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียนห้องเรียนพิเศษ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

ปราณี อ่อนศรี สายสมร เฉลยกิตติ วรรณรัตน์ ศรีกนก และ แอน ไทยอุดม

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

บทคัดย่อ

บทนำ จิตสาธารณะมีความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมของพลเมืองในสังคม การจัดการศึกษาเพื่อผลิตนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อมวลชน ต้องจัดประสบการณ์เพื่อให้นักเรียนได้เห็นความเป็นจริงในสังคม จนเกิดเป็นระบบค่านิยมและนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิต แต่ในปัจจุบันนักศึกษามีแนวคิดในด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปมาก นักเรียนบางส่วนไม่สนใจต่อการศึกษา สนใจแต่เรื่องของตนเอง จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่เป็นนักเรียน ซึ่งนอกจากจะต้องมีความรู้ทางวิชาการแล้ว การมีจิตสาธารณะที่ดีนั้นย่อมก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย **รูปแบบการวิจัย** การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) **วัสดุและวิธีการ** ทำการศึกษาในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 995 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจิตสาธารณะ ด้านการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม ด้านการถือเป็นที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวม และด้านการหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 50.25) นักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย มีระดับจิตสาธารณะรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในเกณฑ์ดี โดยด้านการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (means = 2.47, SD = 0.78) รองลงมาด้านการหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม (means = 2.26, SD = 0.75) ส่วนด้านการถือเป็นที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (means = 2.14, SD = 0.74) **วิจารณ์และสรุป** จากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่านักเรียนมีจิตสาธารณะทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของจิตสาธารณะ แต่ด้านการถือเป็นที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องเน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรับผิดชอบในการดูแลรักษาของส่วนรวม เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนต่อไป

คำสำคัญ ● จิตสาธารณะ ● นักเรียน

เวชสารแพทย์ทหารบก 2557;67:103-10.

ความเป็นมา

ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องประยุกต์ความรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ใช้องค์ความรู้ในการสร้างจิตสำนึกและขั้นขั้นสังคม! จึงมีการจัดการศึกษาเพื่อผลิตนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อมวลชนต้องจัดประสบการณ์เพื่อให้นักเรียนได้เห็นความเป็นจริงในสังคม จนเกิดเป็นระบบค่านิยมและนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิต

แต่ในปัจจุบันนักศึกษามีแนวคิดในด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปมาก นักเรียนบางส่วนไม่สนใจต่อการศึกษา สนใจแต่เรื่องของตนเอง บ้างก็มุ่งการแข่งขันวิชาการเพื่อพัฒนาความสามารถของตนเอง ความสำนึกทางสังคมของนักศึกษาไทยมีน้อยลงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนรุ่นก่อน³ จิตสาธารณะเป็นการกระทำที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติด้วยการเอาใจใส่ดูแลเป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากการที่บุคคลหลีกเลี่ยงการใช้หรือกระทำที่ให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม มุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวม เช่น การทำตามหน้าที่ที่กำหนด การดูแลความ

ได้รับต้นฉบับเมื่อ ได้ตีพิมพ์เมื่อ

ต้องการสำเนาต้นฉบับติดต่อ พ.ท.หญิง ปราณี อ่อนศรี วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กทม. 10400

สงบเรียบร้อย การรักษาสาธารณะสมบัติ รับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นมีส่วนร่วมในการหาแนวทางป้องกันแก้ไขและติดตามประเมินผลรวมไปถึงการรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม เคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้ของส่วนรวม ไม่ปิดกั้นใช้ของของบุคคลอื่น มีการแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นใช้ของส่วนรวมไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง ดังนั้นจิตสาธารณะจึงมีความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมของพลเมืองในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีการปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็ก ถ้าสังคมใดซึ่งจิตสาธารณะก็จะก่อให้เกิดความวุ่นวายตามมา

โรงเรียนสามเสนวิทยาลัยเดิมเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูเมื่อ พ.ศ. 2494 โดยกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาให้ชื่อโรงเรียนเป็นทางการว่า โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ซึ่งวิสัยทัศน์ของโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย มุ่งมั่นจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทักษะภาษา บนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรม โดยมีชุมชนเป็นส่วนร่วม นำมาซึ่งพันธกิจ ดังนี้

1. จัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมศักยภาพ เพื่อความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ
2. ส่งเสริมนักเรียนให้เป็นผู้มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีและมีน้ำใจ
3. จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากล
4. บริหารจัดการการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน
5. สร้างบรรยากาศการทำงาน ที่เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีมและสร้างเสริมภาวะผู้นำ

จากวิสัยทัศน์ของโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าโรงเรียนมุ่งมั่นจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทักษะภาษา บนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรม โดยมีชุมชนเป็นส่วนร่วม ดังนั้นการศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นสิ่งที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยทั้งนี้ในส่วนของโรงเรียนสามเสนวิทยาลัยยังไม่เคยศึกษาในประเด็นนี้มาก่อน ดังนั้นจึงควรที่จะมีการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาพัฒนาเสริมสร้างจิตสาธารณะแก่นักเรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ระดับจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัยว่าจะอยู่ในระดับใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียน และบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียน ห้องเรียนพิเศษโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ในประเด็นของการมีจิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อเรื่องของส่วนรวม มีการใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างรับผิดชอบ การถือเป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาสสมบัติของส่วนรวม มีการแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สมบัติของส่วนรวมนั้น และการไม่ยึดสมบัติส่วนรวมมาเป็นสมบัติของตนเองหรือของกลุ่ม โดยศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออกในนักเรียน ห้องเรียนพิเศษโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research)

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียน ห้องเรียนพิเศษโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 995 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถามจิตสาธารณะของนักเรียน ห้องเรียนพิเศษโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ เจษฎา หนูรุ่ง⁵ โดยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้น และภูมิลำเนาเดิม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามจิตสาธารณะของนักเรียน ห้องเรียนพิเศษโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย มีจำนวน 45 ข้อ ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ ทำทุกครั้ง ทำบ่อยครั้ง ทำนานๆ ครั้ง และไม่เคยทำเลย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 การถือเป็นที่ที่ที่มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 การเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็น

ของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น จำนวน 15 ข้อ

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยแบบอิงเกณฑ์ (Criterion reference) แบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนการมีจิตสาธารณะรายด้านๆ ละ 15 ข้อ คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0-3 คะแนน โดยแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย การแปลความหมาย

0-1.00	มีระดับจิตสาธารณะอยู่ในระดับปรับปรุง
1.01-2.00	มีระดับจิตสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง
2.01-3.00	มีระดับจิตสาธารณะอยู่ในระดับดี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจิตสาธารณะ ให้แก่นักเรียน ห้องเรียนพิเศษโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 995 คน เมื่อเก็บ

แบบสอบถามได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้น 995 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

จิตสาธารณะของนักเรียน ห้องเรียนพิเศษโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 995 คน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ดังนี้ จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 50.25) ภูมิลำเนากรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 57.69) ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 10.35) ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 8.34) ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 10.75) ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 9.35) ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 6.83) ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 8.64)

ตารางที่ 1 ความถี่ และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ	
เพศ	ชาย	500	50.25	
	หญิง	495	49.75	
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร	574	57.69	
	ปริมณฑล	288	28.94	
	ต่างจังหวัด	133	13.37	
ระดับชั้น	ม.1	ชาย	84	8.44
		หญิง	103	10.35
	ม.2	ชาย	83	8.34
		หญิง	71	7.14
	ม.3	ชาย	107	10.75
		หญิง	80	8.04
	ม.4	ชาย	80	8.04
		หญิง	93	9.35
	ม.5	ชาย	68	6.83
		หญิง	62	6.23
	ม.6	ชาย	78	7.84
		หญิง	86	8.64

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย มีระดับจิตสาธารณะรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในเกณฑ์ดี โดยด้านการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($X = 2.47$, $SD = 0.78$) รองลงมาด้านการหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม ($X = 2.26$, $SD = 0.75$) ส่วนด้านการถือเป็นที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($X = 2.14$, $SD = 0.74$)

จากตารางที่ 3 พบว่า จิตสาธารณะด้านการหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม พฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย

สูงสุด คือ เมื่ออยู่ในโรงเรียน ข้าพเจ้าจะทิ้งขยะลงในถังขยะของโรงเรียน ($means = 2.72$, $SD = 0.49$) พฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ เมื่ออ่านหนังสือในห้องสมุดแล้ว เมื่อจะออกจากห้องข้าพเจ้าจะวางหนังสือไว้โดยไม่เก็บที่ชั้นวาง ($means = 1.18$, $SD = 0.57$)

จากตารางที่ 4 พบว่า จิตสาธารณะด้านการถือเป็นที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวม พฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้าพเจ้ายืมหนังสือก่อนนำออกจากห้องสมุด ($means = 2.65$, $SD = 0.67$) สำหรับพฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสาธารณะจำแนกเป็นรายด้าน

จิตสาธารณะรายด้าน	mean	SD	แปลผล
1. การหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดต่อของส่วนรวม	2.26	0.75	ระดับดี
2. การถือเป็นที่ในการรักษาของส่วนรวม	2.14	0.74	ระดับดี
3. การเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม	2.47	0.78	ระดับดี

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสาธารณะด้านการหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	หัวข้อการประเมิน	Means	SD	แปลผล
1.	หลังจากเลิกเรียนวิชาพลศึกษา ข้าพเจ้าจะเก็บอุปกรณ์กีฬาของโรงเรียนเข้าที่	2.42	0.79	ดี
2.	เมื่อข้าพเจ้าเคลื่อนย้ายโต๊ะหรือเก้าอี้ในห้องเรียนเพื่อทำงานกลุ่มเมื่อทำงานเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะจัดเก็บเข้าที่ให้เหมือนเดิม	2.46	0.59	ดี
3.	เมื่อเป็นนรทำความสะอาด ข้าพเจ้านำไม้กวาดมากวาดพื้นเมื่อกวาดเสร็จแล้ว จะนำไปเก็บไว้ที่เดิม	2.41	0.74	ดี
4.	เมื่ออยู่ในโรงเรียน ข้าพเจ้าจะทิ้งขยะลงในถังขยะของโรงเรียน	2.72	0.49	ดี
5.	เมื่อใช้คอมพิวเตอร์เสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะเก็บเมาส์และแป้นพิมพ์เข้าที่	2.53	0.69	ดี
6.	เมื่ออ่านหนังสือในห้องสมุดแล้ว เมื่อจะออกจากห้องข้าพเจ้าจะวางหนังสือไว้โดยไม่เก็บที่ชั้นวาง	1.18	0.57	ปานกลาง
7.	ข้าพเจ้ามักแอบทิ้งขยะไว้ตามซอกเล็กๆ หรือในลิ้นชักโต๊ะ	2.04	0.75	ดี
8.	ถ้าข้าพเจ้าออกจากห้องเรียนเป็นคนสุดท้าย ข้าพเจ้าจะปิดไฟ พัดลมหรือแอร์ ก่อนออกจากห้องเรียน	2.53	0.60	ดี
9.	ข้าพเจ้าเปิดอ่านหนังสือในห้องสมุดอย่างทะนุถนอม	2.47	0.64	ดี
10.	หากชั้นลงอาคารเรียน 1-2 ชั้น ข้าพเจ้าจะเดินแทนการใช้ลิฟท์ (ถึงแม้จะไม่มีข้อห้ามของโรงเรียน)	2.51	0.83	ดี
11.	ข้าพเจ้าชอบขีดเขียนบนโต๊ะเรียน	1.85	0.70	ปานกลาง
12.	ข้าพเจ้าชอบนั่งโยกเก้าอี้ ขณะนั่งเรียนหนังสือ	1.83	0.72	ปานกลาง
13.	ข้าพเจ้าใช้มีดหรือของมีคม แกะสลัก ตามโต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียน	2.39	0.70	ดี
14.	ข้าพเจ้าลากเก้าอี้จนพื้นห้องเรียนเป็นรอย	2.28	0.70	ดี
15.	ข้าพเจ้าเคยวาดรูปหรือขีดเขียนข้อความบนฝาผนังหรือกำแพง	2.32	0.71	ดี

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสำนึกด้านการถือเป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวมจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	หัวข้อการประเมิน	Means	SD	แปลผล
16.	เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าเก็บภาชนะไปวางไว้ที่จัดเตรียมไว้	1.75	0.47	ปานกลาง
17.	ถ้าอาจารย์มอบหมายให้ข้าพเจ้าทำอะไร ข้าพเจ้าจะทำด้วยความเต็มใจ	2.37	0.64	ดี
18.	ถ้าเป็นแรงแสดงความสะอาดห้องเรียน ข้าพเจ้าจะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง	2.09	0.74	ดี
19.	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบในการใช้คอมพิวเตอร์ของโรงเรียน	2.46	0.64	ดี
20.	ข้าพเจ้าไม่นำน้ำหรือขนมมาทานบนอาคารเรียน	1.87	0.78	ปานกลาง
21.	ข้าพเจ้ายืมหนังสือก่อนนำออกจากห้องสมุด	2.65	0.67	ดี
22.	เมื่อข้าพเจ้าเข้าห้องสมุด จะไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น	2.42	0.67	ดี
23.	ข้าพเจ้าจะแอบเดินลัดสนาม แม้จะมีป้ายว่าห้ามเดินลัดสนาม เพราะเร็วดีไม่ต้องอ้อม	2.05	0.75	ดี
24.	ถ้าอาจารย์เรียกข้าพเจ้าให้ไปจัดหนังสือในห้องสมุดข้าพเจ้าจะแก้มือ และไปจัด	2.44	0.70	ดี
25.	ข้าพเจ้าแอบหยิบหนังสือในห้องสมุดกลับบ้านโดยไม่ยืม	2.60	0.62	ดี
26.	ถ้าอาจารย์ให้ข้าพเจ้าไปสำรวจดูว่าห้องไหนหน้าต่างชำรุดบ้าง ข้าพเจ้าหาข้ออ้างเพื่อจะไม่ต้องทำ	2.30	0.73	ดี
27.	อาจารย์ได้มอบหมายให้ไปเก็บขยะรอบๆ อาคารเรียนข้าพเจ้าจะไม่ไปเพราะไม่ได้ทั้ง	2.10	0.77	ดี
28.	ข้าพเจ้ามักอาสาช่วยอาจารย์ถือแบบฝึกหัดหรืออุปกรณ์ต่างๆ มาที่ห้องเรียน	1.66	0.85	ปานกลาง
29.	ข้าพเจ้าอาสาไปปิดน้ำที่กัลจรตน้ำสนามหญ้า ถ้าเกิดฝนตก ข้าพเจ้าจะแก้มือทำเป็นลืม	2.25	0.89	ดี
30.	ข้าพเจ้าอาสาไปตรวจดูแลคอมพิวเตอร์	1.06	0.20	ปานกลาง

ข้าพเจ้าอาสาไปตรวจดูแลคอมพิวเตอร์ (means = 1.06, SD = 0.20) จากตารางที่ 5 พบว่า จิตสำนึกด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม พฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคืออาจารย์แจกสื่อกีฬาให้คนละหนึ่งตัวและถ้าข้าพเจ้าได้เกินมาจะนำไปคืนอาจารย์ (means = 2.66, SD = 0.74) สำหรับพฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้าพเจ้าเคยนำหนังสือหายากหรือหนังสือที่ตนเองสนใจในห้องสมุดไปซ่อนไว้ที่ตู้หนังสืออื่นเพื่อเวลาอ่านจะได้หาง่าย (means = 2.20, SD = 0.97)

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาแต่ละช่วงชั้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 คะแนนจิตสำนึกโดยรวม อยู่ในเกณฑ์ดี โดยด้านที่ 3 การเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (mean = 2.48, 2.41, 2.53, 2.40, 2.60 และ 2.40 ตามลำดับ) รองลงมาด้านที่ 1 การหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม (mean = 2.25, 2.24, 2.28, 2.30, 2.27 และ 2.22 ตามลำดับ) ส่วนด้านที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (mean = 2.12, 2.10, 2.17, 2.14, 2.20 และ 2.09 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 การหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

4 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (means = 2.30, SD = 0.80) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (means = 2.22, SD = 0.68) ด้านที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (means = 2.20, SD = 0.75) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (means = 2.09, SD = 0.73) ด้านที่ 3 การเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (means = 2.60, SD = 0.64) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (means = 2.40, SD = 0.82 และ means = 2.40, SD = 0.72 ตามลำดับ)

อภิปรายผล

การศึกษาจิตสำนึกของนักเรียน ห้องเรียนพิเศษโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายผลในประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. จิตสำนึกของนักเรียน ห้องเรียนพิเศษ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีระดับจิตสำนึกรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในเกณฑ์ดี โดยด้านการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (means = 2.47, SD = 0.78) รอง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสภาวะด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	หัวข้อการประเมิน	Means	SD	แปลผล
31.	ถ้าได้ไปทำงานค้นคว้าในห้องสมุด แล้วบังเอิญหยิบหนังสือของ ห้องสมุดติดกลับไปบ้าน ข้าพเจ้าจะรีบนำกลับมาคืนในวันรุ่งขึ้น	2.54	0.83	ดี
32.	อาจารย์แจกเล็ทท์ฟ้าสีให้คนละหนึ่งตัว และถ้าข้าพเจ้าได้เกินมาจะนำไปคืนอาจารย์	2.66	0.74	ดี
33.	ถ้าพบเห็นเครื่องบันทึกข้อมูล (handy drive) ของโรงเรียน ติดอยู่ที่เครื่องคอมพิวเตอร์ ข้าพเจ้านำส่งคืนอาจารย์	2.64	0.71	ดี
34.	ถ้าพบแผ่น CD อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ ข้าพเจ้านำส่งคืนเจ้าหน้าที่ห้องคอมพิวเตอร์	2.55	0.80	ดี
35.	ข้าพเจ้านำช้อนล้อมที่โรงเรียนกลับบ้าน	2.58	1.08	ดี
36.	ข้าพเจ้าเคยนำหนังสือหายากหรือหนังสือที่ตนสนใจในห้องสมุด ไปซ่อนไว้ที่ตู้หนังสืออื่น เพื่อเวลาอ่านจะได้หาง่าย	2.20	0.97	ดี
37.	เมื่ออาจารย์นำดินสอมาแจกคนละหนึ่งแท่ง ข้าพเจ้าจะเก็บไว้สำรองอีกหนึ่งแท่ง	2.33	0.73	ดี
38.	ข้าพเจ้านำถังขยะของห้องเรียนมาไว้ใกล้ๆ โตะ เพื่อจะได้ไม่ต้องเดินไกลเวลาทิ้งขยะ	2.46	0.68	ดี
39.	ข้าพเจ้าเขียนชื่อไว้ที่เก้าอี้ม้านั่ง จะได้เป็นที่นั่งประจำ	2.48	0.69	ดี
40.	ข้าพเจ้าเห็นลูกบอลของโรงเรียนตกอยู่ริมถนน ข้าพเจ้ารีบเก็บไปไว้เล่นที่บ้าน	2.48	1.20	ดี
41.	ถ้ากำลังเล่นวอลเลย์บอลหรือบาสเกตบอลหรือฟุตบอลอยู่ เมื่อเพื่อนมาขอเล่นด้วย ข้าพเจ้ายินดีให้เพื่อนเล่นด้วย	2.51	0.67	ดี
42.	ข้าพเจ้าไม่วางกระเป๋าของตัวเองบนม้านั่ง เพื่อให้เพื่อนได้นั่งด้วย	2.24	0.74	ดี
43.	ข้าพเจ้าแบ่งสนามให้เพื่อนคนอื่นได้ตีเบตมินตัน	2.49	0.64	ดี
44.	เมื่ออาจารย์ให้เก็บรวบรวมสิ่งของไปบริจาค ข้าพเจ้าทำเป็นแกล้งลืมเพื่อไม่ต้องแบกมาโรงเรียน	2.39	0.70	ดี
45.	เมื่อถึงเวลารับประทานอาหาร ข้าพเจ้าจะรีบวิ่งไปรับถาดอาหารโดยไม่สนใจคนที่เข้าแถว อยู่ก่อน	2.49	0.60	ดี

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนจิตสภาวะของนักเรียนจำแนกเป็นรายด้านและช่วงชั้น

ช่วงชั้น	ด้านที่ 1		ด้านที่ 2		ด้านที่ 3		รวม	
	Means	SD	means	SD	means	SD	means	SD
ม.1	2.25	0.72	2.12	0.72	2.48	0.72	2.28	0.72
ม.2	2.24	0.74	2.10	0.77	2.41	0.88	2.25	0.80
ม.3	2.28	0.69	2.17	0.68	2.53	0.67	2.33	0.68
ม.4	2.30	0.80	2.14	0.73	2.40	0.82	2.28	0.78
ม.5	2.27	0.68	2.20	0.75	2.60	0.64	2.36	0.69
ม.6	2.22	0.68	2.09	0.73	2.40	0.72	2.24	0.71

ลงมาด้านการหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม (means = 2.26, SD = 0.75) ส่วนด้านการถือเป็นที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (means = 2.14, SD = 0.74) อาจเนื่องมาจากระบบการปกครองของโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โดย ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม ลัญจกร³ และ สุภัทรา ภูษิตรัตนวลี⁶ ได้อธิบายถึงการก่อเกิดจิตสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายนอกกว่า เมื่อมนุษย์อยู่ในสังคมย่อมหลีกเลี่ยงอิทธิพลของ

ภาวะแวดล้อมไม่ได้ ภาวะดังกล่าวได้อบรมกล่อมเกลาและสะสม การรับรู้ที่ละเอียดที่ละเอียดจนเกิดเป็นรูปแบบอันหลากหลายของสำนึก ในลักษณะของการตัดสินใจและแยกแยะว่าอะไรดี ไม่ดี อะไรควรไม่ควร กระบวนการในการพัฒนาจิตสำนึกในคนๆ หนึ่ง มีที่มาจากสภาวะแวดล้อมทางสังคมเริ่มตั้งแต่พ่อแม่ เพื่อน ครู สื่อมวลชน คนทั่วไปตลอดจนระดับที่สูงขึ้น เช่น องค์กรวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ซึ่งล้วนมีส่วนในการสร้างสำนึกทั้งทางดีและไม่ดี

ในขณะเดียวกัน โรงเรียนสามเสนวิทยาลัยได้มีการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรสำหรับนักเรียน เพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนอย่างครอบคลุม เช่น กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กิจกรรม 5 ส. และอื่นๆ การเข้าร่วมกิจกรรมนั้นยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นไปตามการศึกษาของ สุภัตรา ภูษิตรัตนาวลี⁶ ที่พบว่าการศึกษาที่นิสิตให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างสม่ำเสมอ เป็นการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมได้เช่นเดียวกับการศึกษาของ วรณีย์ จงศักดิ์สวัสดิ์⁷ ที่พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของนิสิตมีความสัมพันธ์กับความสนใจในปัญหาสิ่งแวดล้อม มลพิษทางน้ำ และจากผลการศึกษาของ อภิญา มานะโรจน์⁸ และ พรพรหม พรอคพวก⁹ ที่พบว่ากิจกรรมนิสิตเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรมให้แก่ นิสิต ซึ่งคุณธรรมที่ปรากฏคือ ความรับผิดชอบ เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น ดังนั้น เมื่อนักเรียนมีการทำกิจกรรมที่บ่อยครั้ง เป็นปัจจัยส่งเสริมให้นักเรียนมีระดับจิตสาธารณะอยู่ในระดับดี

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดทั้ง 3 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบกับชั้นปีอื่นๆ อาจเนื่องมาจากมีความสนใจเกี่ยวกับตัวเองมากขึ้นเพื่อเตรียมตัวในการสอบเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา ทำให้คำนึงถึงส่วนรวมน้อยลง มีผลให้ระดับคะแนนจิตสาธารณะต่ำทั้ง 3 ด้าน เพื่อเป็นการให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตระหนักและเห็นความสำคัญของจิตสาธารณะจึงอาจมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่วนรวมบ้าง ตามการศึกษาของ มูทิตา หวังคิด¹⁰ และ อภิญา มานะโรจน์⁸ ที่พบว่ากิจกรรมนิสิตเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรมให้แก่ นิสิต ซึ่งคุณธรรมที่ปรากฏคือ ความรับผิดชอบ เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรตระหนักถึงการส่งเสริมจิตสาธารณะในนักเรียนให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น มีการมอบหมายงาน และดำเนินกิจกรรมและหรือโครงการตามที่นักเรียนเสนอแนะเพื่อเป็นการส่งเสริมจิตสาธารณะและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

2. การจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนแสดงออกในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมซึ่งเป็นการพัฒนาจิตสาธารณะทั้ง 3 ด้านอย่างครอบคลุม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆที่หน้าจะมีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะ เช่น เพศ ภูมิภาค ภาควิชา การเลี้ยงดูในครอบครัว เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเพื่อการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

1. ทอทัย อาจปร. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544.
2. จวีวรรณ คำประไพ. การศึกษาเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนกลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่างกัน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544.
3. ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจกร. สำนักไทยที่พึงปรารถนา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย. 2543.
4. ชาย โพธิสิตา และคณะ. รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ: กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2540.
5. เจษฎา หนูรุ่ง. ปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2551.
6. สุภัตรา ภูษิตรัตนาวลี. ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547.
7. วรณีย์ จงศักดิ์สวัสดิ์. การศึกษาผลของสื่อมวลชนในการพัฒนาจิตสำนึกของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางน้ำ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2536.
8. อภิญา มานะโรจน์. การศึกษากระบวนการปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539.
9. พรพรหม พรอคพวก. ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในสววิทยาเขตกรุงเทพตะวันออก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2550.
10. มูทิตา หวังคิด. การฝึกทักษะการแก้ปัญหาโดยการนำเสนอสถานการณ์ผ่านสื่อคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียน. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2547.

Public Mind among Students at Samsenwittayalai School

Pranee Onsri, Saisamorn Chaleoykitti, Wannarat Srikanok and Ann Thaiudom

The Royal Thai Army Nursing College

Abstract:

Background: Public mind is the most important which enhance moral in society and must be also found in students. It is necessary for teachers recognize about public mind among students. The students will be expressed their behaviors that involve public mind if teachers provide learning activities which enhancing public mind. Consequently, this recognition will leading to be happy society. **Objective:** To explore public mind among students. **Research Design:** Descriptive research. **Material and Methods:** The 995 students was complete the questionnaire. The data were analyzed by using mean, standard deviation. **Results:** The results revealed that most of subjects were male (50.25%), The students had good level of public mind. Public mind was divided into 3 parts which include avoid destruction of public, respect the right to use the public and responsible for the maintenance of public with average 2.47, 2.26 and 2.14 respectively. **Conclusion:** There was high level of public mild among students. However, educators should be awareness and provide learning activities that enhance public mild among students which leading to be excellent behavior.

Keywords: ● Public mind ● Students

RTA Med J 2014;67:103-10.